

VIU VALENCIA

Sorolla torna a casa ▶ P2

TEATRE. Coneix la programació de desembre i gener al Teatre Talia, l'Olympia i la Rambleta. ▶ **P2 i 4**

LITERATURA. Entrevista a l'escriptora Emi Zanón i recomanacions. ▶ **P6-7**

ESTIL. El joier que fa els somnis realitat, artesanía local i les últimes tendències en perruqueria. ▶ **P8**

FOTO: FUNDACIÓ BANCAIXA

dres exposats són *Paseo a la orilla del mar*, *El baño del caballo* o *La siesta*.

A més, el itinerari mostrat dialogarà amb una peça clau de la pròpia Fundació Bancaixa, el llenç *¡Triste herencia!*. Amb, l'artista valencià va aconseguir el Grand Prix en l'Exposició Universal de París de 1900 i amb el que va signar la seua consagració internacional.

EL LLEGAT DE SOROLLA

Composta per prop de 1.400 obres, la col·lecció de pintura del Museu Sorolla és la més important que hi ha en el món del mestre de la llum, sent la referència per número, qualitat i la varietat de gèneres representats. Es tracta de les obres de les quals no es van desprendre ni Sorolla ni Clotilde. D'altra banda, són les obres fundacionals del centre artístic, creat en 1931 per voluntat de l'esposa de l'artista. Gran part de les obres presentades s'exposen en la Fundació Bancaixa per primera vegada dins de la seua extensa trajectòria de mostres monogràfiques del pintor en la seua seu a València.

A esta arribada excepcional s'hi suma també la dimensió emocional que té per al públic valencià retrobar-se amb Sorolla en el seu territori natural. L'exposició permet reconnectar amb els orígens d'un artista que sempre va mantindre viva la seua mirada mediterrània, fins i tot quan la fama el va portar a capitals europees o als Estats Units. La Fundació Bancaixa, junt al Ministeri de Cultura, reforça així el rol de València com a centre neuràlgic del llegat sorollà, oferint una oportunitat per a contemplar obres que difícilment tornen a coincidir fora de Madrid. Per al món cultural valencià, la mostra suposa també un impuls a la projecció de la ciutat com a espai de referència en la preservació i difusió del patrimoni artístic propi.

Impulsada per la revisió contemporània de la seua obra des de la llum i l'espai mediterrani, esta cita cultural arriba en un moment de renovat interès pel pintor valencià. La presència d'estes peces a València permet aprofundir en la relació íntima de Sorolla amb el territori: els seus passejos per la Malva-rosa, la llum del Cabanyal o les estades a Xàbia i Dénia, que van marcar de manera decisiva la seua manera d'entendre el color i la composició. Per això, la mostra no sols és un esdeveniment artístic, sinó també una reivindicació del paper que el paisatge i la cultura valenciana van exercir en la formació d'un dels pintors més universals de la nostra terra.

VALÈNCIA ACULL 60 OBRES DE SOROLLA

FUNDACIÓ BANCAIXA OFERIX L'EXPOSICIÓ FINS AL 8 DE FEBRER

■ BORJA PEDRÓS | VALÈNCIA

Sorolla torna a casa. La Fundació Bancaixa, situada a la plaça Tetuán nº23, serà llar de d'una exposició de 60 peces mestres del pintor valencià fins al pròxim 8 de febrer. Aprofitant les obres de rehabilitació que tenen lloc al Museu Sorolla de Madrid, València s'ha guanyat el privilegi d'atresorar per unes setmanes un conjunt d'obres que suposa molt difícil que viatgen juntes.

La mostra es podrà visitar de dimarts a diumenge de 10 a 14 hores i de 16:30 a 20:30 hores.

Esta exhibició, comisionada per Enrique Valera, s'articula en diferents seccions que aborden tota la seua carrera: els seus primers anys de formació a València i Itàlia on el jove Sorolla comença a demostrar ja la seua capacitat i el seu enginy com a artista, l'afirmació de la seua personalitat artística a Madrid, el seu mestratge en el gènere del retrat amb llenços d'àmbit familiar, la iconografia de la mar tan re-

levant en la seua producció artística, la seua intimista pintura de jardins, la seua crònica plàstica de l'Espanya del seu temps amb paisatges de l'època i la seua estada en la Cala de Sant Vicent (Mallorca) en 1919, en el qual va ser el seu últim viatge per a pintar el Mediterrani abans de la seua mort. D'esta manera, la mostra endinsa l'espectador en la trajectòria vital i artística de Joaquín Sorolla a través d'una selecció dels quadres més destacats de la seua carrera. Alguns exemples dels seus millors qua-

'QUERIDA AGATHA CHRISTIE', A VALÈNCIA

CARMEN MORALES TORNA A ESCENA

AMB ESTA OBRA DESPRÉS DE 14 ANYS

■ LAURA FLORENTINO | VALÈNCIA

El Teatre Talia ha alçat el teló de la nova temporada amb l'estrena de 'Querida Agatha Christie', la sorprenent proposta teatral del director Juan Carlos Rubio, que planteja un encontre imaginari tan original com inesperat: una trobada nocturna entre Agatha Christie i Benito Pérez Galdós en una habitació d'hotel on tots dos es descobreixen, s'enfronten i, potser, es rescaten l'un a l'altra.

La peça, protagonitzada per Carmen Morales i Juan Meseguer, situa l'acció en el Hotel

Taoro de Tenerife, allotjament on la creadora de la novel·la de misteri va refugiar-se després d'un dels moments més devastadors de la seua vida: la ruptura matrimonial i la mort recent de la seua mare. En una nit marcada per l'insomni i la desesperança, Christie es veu temptada de prendre una decisió irreparable. L'aparició sobtada d'un distingit cavaller –ni més ni menys que Galdós– altera el rumb que ella creia irreversible.

Morales, que torna als escenaris després de 14 anys d'absència, definix aquest paper com

“un regal” i destaca la “connexió fantàstica” que manté amb el seu company Meseguer. “És meravellós treballar amb ell; cada vegada que fem la funció l'escolte amb delicadesa per la manera en què diu el text. Portem quasi 80 representacions i continue admirant-lo cada dia”, assenyalava l'actriu en declaracions a El Periódico de Aquí.

La comèdia, carregada de misteri, intriga i humor, està construïda amb una precisió mil·limètrica. Morales subratlla la disciplina del director: “Els assajos amb Rubio són supermeticulosos, i això m'encanta”. El resultat és un diàleg àgil i ple de sensibilitat, on ambdós gegants literaris exposen les seues ferides més profundes. Meseguer dibuixa un Galdós elegant i perspicaç, mentre que Morales ofereix una Agatha vulnerable, trençada però brillant.

L'obra aborda sense embuts la salut mental, especialment el moment en què Christie, educada per ser esposa i mare abans que autora, veu la seua vida enfonsar-se davant la petició de divorci del seu marit i contempla el suïcidi com a eixida. És llavors quan irromp Galdós, iniciant una conversa que transforma la vetlada.

El cartell de l'obra. / TEATRE TALIA

'EL RETROVISOR', LA NOVA APOSTA D'À PUNT PER A LES NITS DE DISSABTE

DIFERENTS GENERACIONS DONEN A CONÉIXER COM HA CANVIAT LA SOCIETAT VALENCIANA

■ REDACCIÓ | VALÈNCIA

Després de la seua estrena el passat 8 de novembre, 'El retrovisor', el nou gran talk show d'À Punt, s'ha consolidat com una aposta destacada de les nits dels dissabtes a les 21:45 hores. El programa proposa un viatge al passat recent per comprendre com ha canviat la societat valenciana en els últims 35 anys, amb un format que combina debat, reportatges, enquestes i entrevistes en directe amb personalitats i ciutadans anònims.

Conduït pel veterà Josep Ramon Lluch i la jove periodista Anaïs Ordóñez, el programa planteja un xoc generacional entre boomers, millennials i generació Z. Lluch aporta l'experiència i la veu de la població més major, amb més de tres dècades de trajectòria en televisió pública i privada, mentre que Ordóñez representa les opinions i vivències dels més joves, aportant un contrapunt dinàmic i fresc. El debat està garantit cada dissabte, posant en relleu temes com el treball, els drets del col·lectiu LGTBIQ+, la immigració, les relacions familiars o la percepció de la història recent.

Un dels punts forts d'"El retrovisor" és l'accés a l'impagable arxiu de 35 anys de televisió valenciana, que permet revisar programes i opinions del passat per comparar-les amb les ac-

Els presentadors del programa que s'emet les nits de dissabte a les 21:30 hores. / EPDA

El 'talk show' de la televisió pública valenciana està presentat per Josep Ramon Lluch i Anaïs Ordóñez

tuals. A més, À Punt recupera el debat amb ciutadans anònims, un gènere que ha tingut sempre bona acollida entre l'audiència, i el combina amb elements innovadors de la televisió moderna: interacció a través de xarxes socials, ús d'intel·ligència artificial i intervencions mitjançant videotelefonades.

Els episodis han comptat ja amb testimonis que van participar en programes antics, així com amb experts que aporten context i opinió sobre qüestions socials rellevants. Entre reportatges, enquestes al carrer i entrevistes, 'El retrovisor' ofereix un retrat viu de com ha evolucionat la societat valenciana, combinant memòria històrica i actualitat.

NAIX A BIOPARC EL PRIMER RINOCERONT BLANC

■ REDACCIÓ | VALÈNCIA

Bioparc València ha viscut aquest novembre un moment històric: el primer naixement d'un rinoceront blanc en la seua història. El passat 4 de novembre, la femella Kwanza va donar a llum un mascle saludable, un fet que representa una fita per al parc i una esperança per a la conservació d'aquesta espècie amenaçada per la caça furtiva. L'esdeveniment va ser seguit amb emoció per l'equip tècnic i el públic a través de les càmeres de vigilància.

Les primeres hores de vida del nadó han transcorregut amb total normalitat. La cria es va alçar pocs minuts després de nàixer, buscant la llet materna, mentre Kwanza

mostrava un comportament exemplar. El personal tècnic manté una vigilància "a distància" i només intervé per aportar comoditat, com més palla o espai adequat. La cria ja té accés al pati exterior per afavorir el moviment, la socialització i el desenvolupament.

El part coincideix amb la lluna plena, un fet que recorda altres naixements destacats al parc, com l'elefanta Makena, i ha fet del moment un esdeveniment màgic i emotiu per a tots els presents.

Este naixement és un èxit del Programa Europeu de Conservació (EEP), on BIOPARC participa amb el mascle Martin i les femelles Nombula, Ami i Kwanza. La dinàmica social del grup ha facilitat l'embaràs i garanteix una futura integració natural de la cria.

El rinoceront acabat de nàixer amb la mare. / EPDA

El rinoceront blanc és una espècie en perill d'extinció, i este naixement reforça la importància de la conservació, ex situ i in situ. Les entranyables imatges de la cria ajuda-

ran a conscienciar la societat sobre la protecció de la biodiversitat i la bellesa indòmita del món salvatge, recordant que cada vida compta.

PROMO SOLO ONLINE

NOVIEMBRE

www.bioparcvalencia.es

Todas las entradas a precio infantil

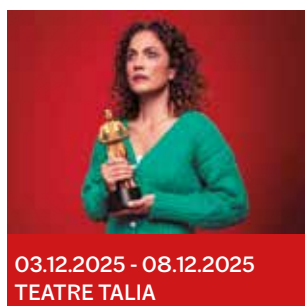
Consulta condiciones

BiO días

BiOPARC

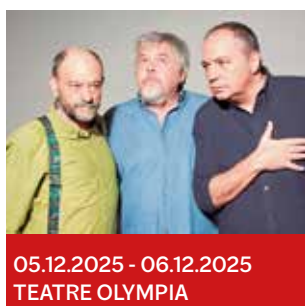
VALENCIA

LA MILLOR OFERTA DE TEATRE, COMÈDIA I MÚSICA EN DESEMBRE I GENER

03.12.2025 - 08.12.2025
TEATRE TALIA

Una madre de película
MONÒLEG / COMÈDIA

05.12.2025 - 06.12.2025
TEATRE OLYMPIA

Ilustres ignorants
COMÈDIA

09.12.2025
TEATRE OLYMPIA

Autobiografia de un yogui
TEATRE

10.12.2025 - 01.02.2026
TEATRE TALIA

Escape room
COMÈDIA

12.12.2025 - 13.12.2025
LA RAMBLETA

El corazón del incauto
TEATRE

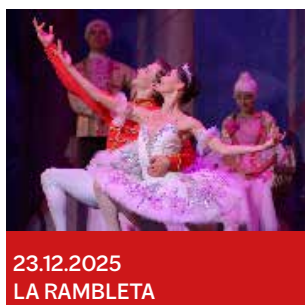
13.12.2025
LA RAMBLETA

Yo solo quiero irme a Francia
TEATRE

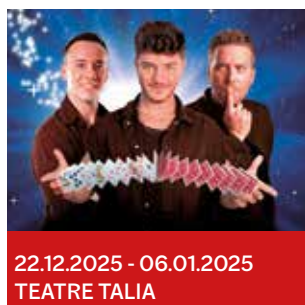
18.12.2025 - 11.01.2026
TEATRE OLYMPIA

Los chicos del coro
MUSICAL

23.12.2025
LA RAMBLETA

El Cascanueces
ESCÈNIQUES

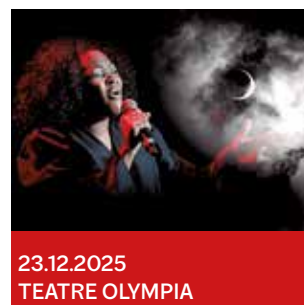
22.12.2025 - 06.01.2026
TEATRE TALIA

Navidades mágicas
MÀGIA

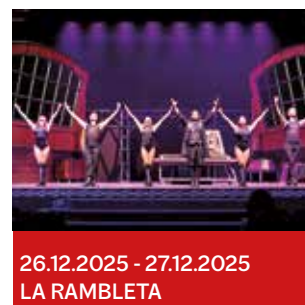
22.12.2025 - 06.01.2026
TEATRE TALIA

Nadals visantiqueros
COMÈDIA

23.12.2025
TEATRE OLYMPIA

Mississippi Gospel Choir
MÚSICA

26.12.2025 - 27.12.2025
LA RAMBLETA

De muggle a mago
TEATRE

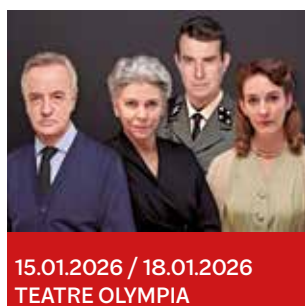
20.12.2025 - 21.12.2025
LA RAMBLETA

Hansel y Gretel
MUSICAL

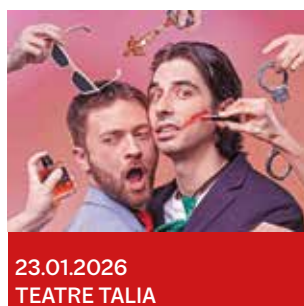
13.01.2026 - 14.01.2026
TEATRE OLYMPIA

Ya no estoy sola
MÚSICA

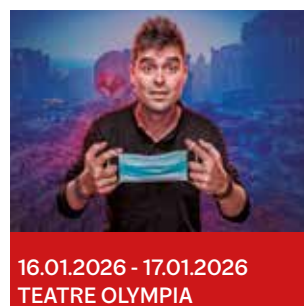
15.01.2026 / 18.01.2026
TEATRE OLYMPIA

Música para Hitler
TEATRE

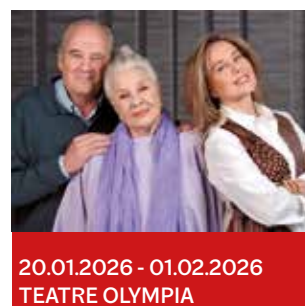
23.01.2026
TEATRE TALIA

Alpílpil: en directo
COMÈDIA

16.01.2026 - 17.01.2026
TEATRE OLYMPIA

La nueva normalidad
COMÈDIA / MONÒLEG

20.01.2026 - 01.02.2026
TEATRE OLYMPIA

Camino a La Meca
TEATRE

CRÍTICA CINEMATOGRAFICA: FRANKENSTEIN

EDUARDO CASANOVA

CRÍTICO DE CINE

La obra cumbre de Mary Shelley vuelve a las salas con esta fastuosa adaptación. Guillermo del Toro satisface las altas expectativas que generan sus películas y ofrece un relato cautivador. Si visualmente es fascinante, la profundidad que adquieren los aspectos dramáticos se corresponde con sus virtuosismos técnicos. Ensalza los apreciables valores que subyacen en la novela valiéndose de unos personajes sólidos. Estructura convenientemente el guion y saca lo mejor de los actores, que lidian con papeles exigentes.

El barco del capitán Anderson ha quedado varado en el hielo cuando navegaba rumbo al Polo Norte. Mientras los marineros intentan devolverlo al agua, escuchan una explosión a lo lejos. Poco después rescatan a Víctor Frankenstein gravemente herido. Pronto

se percatarán de que no estaba solo. Un ser enorme, con el rostro lleno de cicatrices, lo reclama para sí, amenazando violentamente a los tripulantes. Inicialmente logran repeler el ataque, pero el maltrecho doctor sabe que volverá; entretanto, les cuenta como le dio la vida a ese cuerpo.

Desde el principio emplea unos recursos narrativos que se revelan muy eficaces. El preludio, que enlaza con el final, resulta impactante y avanza sus excelencias. La irrupción del monstruo responde a los patrones del terror clásico.

A pesar de la agitación inicial, acierta al insertar los flashbacks. Se remonta a la infancia del moderno Prometeo y apunta los orígenes de su gran obsesión. En estos episodios iniciales, la historia se asemeja bastante al filme de Kenneth Branagh. Ya en la Universidad de Ingolstadt se producen escenas curiosas e incorpora a aquellos que le secundarán en el camino hacia las tinieblas. También esboza un romance que no termina de cuajar. No obstante, culmina la primera parte de manera apoteósica.

La segunda la protagoniza la criatura. Paradójicamente, construye su noble humanidad apoyándose en la ingenuidad e ignorancia, frente a las oscuras intenciones y ambicio-

Un 'frame' de la película de Guillermo del Toro. / EPDA

nes de quienes le rodean. Asistimos a pasajes emotivos, aunque alarga demasiado algunas secuencias. El desenlace no defrauda en absoluto.

La dirección artística consigue unos ambientes góticos adecuados que alterna con espacios lujosos de principios del siglo XIX. La música de Alexandre Desplat (La joven de la perla, El discurso del rey) merece los mayores

elogios. Ha compuesto diferentes temas que rivalizan en belleza.

Oscar Isaac (Caballero Luna) y especialmente Jacob Elordi (Priscilla) ofrecen dos recitales interpretativos, dignos de sendas nominaciones a los Óscar. Los acompañan Christoph Waltz (Malditos bastardos), siempre una garantía y Mia Goth, cuya impuesta frialdad hace que quede a la sombra de sus compañeros.

FRA NICOLÁS FACTOR: EL FRARE AMB UN SILENCI QUE INQUIETAVA VALÈNCIA

ÀNGEL BEITIA

ESCRITOR, DIVULGADOR I
PRESENTADOR DE TELEVISIÓ

Avegades, la història deixa figures que no encaixen del tot en el seu temps. Persones que, fins i tot documentades, arrossegueu una ombra difícil d'explicar. En la Comunitat Valenciana, un d'eixos noms és Fra Nicolás Factor, un franciscà la vida –registrada del qual per cronistes de l'època– segueix envoltada d'una capa d'esoterisme que mai es va dissipar.

Nascut a València cap a 1520, Factor va ingressar jove en l'orde i rampelles va convertir en un religiós singular: reservat, intens, obsessionat per la lluita entre el bé i el mal. El que ho distingia no era la seua devoció, sinó les seues expe-

riències anòmales, descrites tant per ell com pels qui ho van conèixer. La seua cel·la va ser escenari d'episodis que hui freguen el paranormal: sorolls sense font clara, baixades brusques de temperatura i marques que apareixien a les seues mans després de llargues hores d'oració. Tot això va ser anotat per testimonis que, sense comprendre-ho, van evitar interpretar-ho.

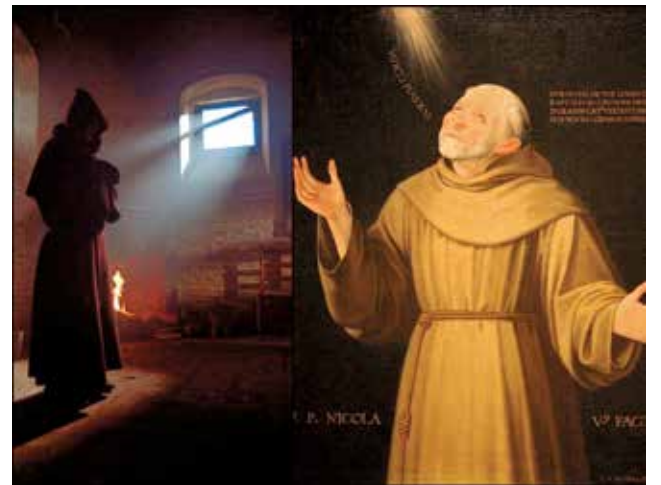
El més inquietant van ser les seues visions sistemàtiques, que ell considerava reals. Segons els relats, veia figures lluminoses que li transmetien advertiments, però també ombres que intentaven interrompre les seues pràctiques. Alguns frares asseguraven haver-ho trobat parlant en veu baixa amb algú invisible. Uns altres deien que, mentres dormisquejava, el seu cos es tibia com si resistira una força exterior. L'Església, prudent, mai va desmentir estos testimoniatges; simplement va decidir arxivar-los.

La seua fama va créixer per una altra raó: l'estranya autoritat que exercia sobre els qui ho escoltaven. Persones de la ciutat afirmaven que després de conversar amb ell patien somnis intensos, sovint pertorbadors. Molts asseguraven que el frare semblava conèixer detalls

íntims sense que ningú li'ls haguera comptats. No ho consideraven un vident, però sí un home connectat a alguna cosa que no sabien nomenar.

La documentació conventual oculta diversos períodes en els quals Factor va ser aïllat "per necessitat espiritual". No s'explica què va ocórrer. Ho descriuen únicament com a "dies de conflicte interior", una fórmula ambigua que ha alimentat sospites durant segles. Hi ha registres que esmenten objectes religiosos trobats trencats en la seua cel·la, sense signes de forcejament ni entrada externa.

Quan va morir en 1583, els seus companys van destacar un fet que mai van oblidar: l'expressió del seu rostre no coincidía amb la d'un home en pau, sinó amb la d'algú que havia vist massa.

Fra Nicolás Factor. / EPDA

Potser eixa és la raó per la qual la seua figura continua incomodant. No es tracta de santedat ni de llegenda, sinó d'un home els límits del qual amb l'invisible mai van quedar clars.

Calvario y mar

Valencia prepara su gran encuentro de fiestas y tradiciones

FRANCISCO CELDRÁN

DIRECTOR DE REVISTA EOS

Las fallas son nuestras fiestas más universales, Patrimonio de la Humanidad y las capitanea el edil Santiago Ballester, pero a lo largo del año se celebran en la capital del Turia, otras 85 fiestas que desde la concejalía de Fiestas y Tradiciones, que encabeza Mónica Gil aportan valor a una ciudad viva y muy mediterránea, y que con gran esfuerzo sacan adelante muchos ciudadanos involucrados en las mismas.

Tras el acto que vivimos con José Gerónimo Tebar, el pasado 7 de noviembre en la "capilla sextina del Grao", os contamos que el 7 de febrero de 2026 por la mañana, apuntad en vuestras agendas, desde EOS estamos organizando el Primer Encuentro de Fiestas y Tradiciones Ciudad de Valencia, que se celebrará en el salón de actos del Espai Jove VLC, sito en el barrio de Algirós en la calle Campoamor, 91 desde las 9 de la mañana hasta las 14.30 horas con unas interesantes mesas con títulos como: "Ilusión e Historia, las fiestas de la ciudad nuevos retos; fiestas con ADN, transmisión de la tradición a las nuevas generaciones; fiestas devocionales propuestas y estrategias; el rito, el ingenio, la música, la investigación, la importancia de la divulgación en las fiestas, todas ellas con agentes activos de las mismas y moderadas por profesionales de la Comunicación como Esther

Cerveró, Juanfran Barberá, Luis Agudo, Héctor González.

Tras el photocall y bienvenida la periodista Sylvia Costa presentará la mesa inaugural con la presencia de la concejal anfitriona Mónica Gil Cano, que, junto a José Vicente Navarro Raga, presidente de la centenaria asociación Lo Rat Penat, el vicepresidente de la FSMCV Domingo Carles, y Julio Aguado, director general de participación y acción vecinal del Ayuntamiento de Valencia y bajo la presidencia de honor de María García Vallcenera, regina dels Jocs Florals de Lo Rat Penat.

El que suscribe será el encargado de dinamizar las conclusiones, y para la clausura además de las entidades participantes en la inauguración contaremos con José Salvador Tárrega Cervera es actualmente director general de Transparencia y Participación, un departamento enmarcado en la Presidencia de la Generalitat Valenciana y Julia Climent teniente de Alcalde y Concejal del Área de recursos humanos y técnicos, participación, etc. Estamos trabajando intensamente Alicia, Patricia, Ismael, Susana, Iñaki, Tania, Vicente y Antonia, Carmen María y muchos más para que sea un día productivo para todos. Antes el jueves 8 de enero de 2026 a las 19.30n horas en la Hermandad del Santísimo Cristo del Salvador, haremos publicas las bases del VIII concurso de relatos escolares de la Semana Santa Marinera de Valencia, y el premio periodista Joaquín Sanchis Nadal, que colabora EPDA.

Acaba el mes de noviembre, y recuerdo el refrán que me enseñó mi abuela Fermi: "Dichoso mes, que empieza por todos los Santos y acaba con San Andrés, y quedan para la Pascua, tres semanas y días tres. Feliz diciembre amigos que culminará 2025.

Gastronomía

Otoño en la cocina, salud mental y buenos alimentos

JOAN CLEMENT

CRÍTICO GASTRONÓMICO

En esta época del año, con la llegada del otoño, muchas personas experimentan cambios en su estado de ánimo. No ayuda que los días sean más cortos, que tengamos menos luz natural y, en nuestra zona, que las borrascas, tormentas y DANAs afecten tanto emocionalmente. Pues, amiguetes, esto tiene nombre... ¡cómo no! Se llama tristeza estacional. Sí, en fin, ese día el que puso los nombres estaba un poco desganado.

Yo la estoy poniendo en práctica con personas que padecen enfermedades o trastornos mentales, a través de Prisma, una vez al mes en la escuela del Ayuntamiento de Ribarroja de Túria, y está siendo un éxito. Trabajamos en equipo con personas que son reacias a abrirse, fomentando la apertura de la mente a través de aromas y sabores... todo un impulso de motivación.

El acto de cocinar nos ayuda a centrarnos, a dar lo mejor de nosotros, que es mucho, y eso nos conecta de manera muy directa con la realidad. Compartir nuestras elaboraciones con otros también es una fuente de satisfacción.

Disponemos de alimentos que favorecen nuestra salud, como los fermentados, conocidos por ayudar a la función intestinal y, con ello, a disminuir la ansiedad.

Alimentos fermentados, me diréis... ¿cuáles? Pues un buen yogur, pero de los molidos, artesano, con alguien que introduce uno a uno los lactobacilos en el bote; esos que normalmente no se venden en los supermercados. Otro fermentado más: los encurtidos del

almuerzo. Así que una de las mejores terapias es ir a almorzar y disfrutar de la vida.

También podemos aprovechar alimentos de temporada que encontramos en fruterías y verdulerías: la granada, que podemos dejar caer sobre un pollo al ajillo o tomarla con un poco de mistela y nata semi montada; el caqui de la Ribera del Xuquer, que suelo convertir en puré para una coca con requesón; o la calabaza, con la que podemos hacer ñoquis que luego mojaremos con una salsa de sardinas en lata.

Es muy fácil caer en algún trastorno mental, pero si nos ayudamos con los alimentos de temporada, todo miedo, angustia o desconfianza seguro que se pasa antes.

Esto también deberíamos aplicarlo a los profesionales de la hostelería: cocineros, camareros, personal de limpieza, que sufren momentos de estrés o maltrato psicológico y no pueden decir nada porque, desgraciadamente, lo hemos normalizado.

A mis alumnos de Valencia les digo que es necesario ir al psicólogo al menos una vez cada trimestre, para ayudarnos a ver la realidad, que trabajando en una cocina es normal no verla.

“

Los alimentos fermentados, como yogures artesanos o encurtidos, ayudan a nuestra función intestinal y pueden disminuir la ansiedad”

EMI ZANÓN SIMÓN

Autora de la novel·la 'El secreto cifrado', de Sargantana

“SOC UNA ESCRIPTORA QUE ES DIU DE BRÚIXOLA, INTUÏTIVA; NO BUSQUE LES HISTÒRIES”

► L'AUTORA DE BUNYOL PRESENTA LA SEUA NOVA NOVEL·LA AMB UNA TRAMA QUE UNIX A NEWTON, VOLTAIRE I ÉMILE DU CHÂTELET EN UN VIATGE PER QUATRE SEGLES EN UN ENIGMA CAPAÇ DE CANVIAR LA HISTÒRIA

■ J. ANTONIO OLMEDO | VALÈNCIA

Emi Zanón Simón va nàixer a Bunyol (València) i des de l'any 2004, quan va debutar en la literatura amb un llibre de relats, fins hui, ha cultivat diversos gèneres, com la novel·la, el relat, el microrelat, la novel·la juvenil, l'aforisme o la poesia. Finalista de premis tan importants com el Fernando Lara (2007), el Felipe Trigo i el de la Crítica Literària Valenciana (2021), coordina les jornades literàries que se celebren al Castell de Bunyol, dinamitza la cultura bunyolense col·laborant amb la seua Biblioteca Municipal, i el passat 13 de novembre va presentar a València la seua nova novel·la: 'El secreto cifrado' (Sargantana).

► **Què trobarem en 'El secret xifrat', la teua nova novel·la?**

► Trobarem, més que una novel·la històrica o d'intriga, una odissea emocional que combina el millor de la ficció, la ciència i la reflexió filosòfica. Inspirada en fets reals, i en la vida del geni Isaac Newton, Voltaire i Émilie du Châtelet, ens endinsarem en les seues vides, al costat d'altres de ficció molt interessants, quan tracten de resoldre el gran enigma que el destí ha posat a les seues mans, un enigma que té el poder de canviar la història.

Intriga i aventura, ciència i filosofia, amor i desamor... Un viatge apassionant per escenaris dels segles XVII, XVIII, XX i XXI. Quatre històries captivadores, separades pel temps i l'espai, però unides per un secret i objectiu comú: la cerca de la veritat.

► **Voltaire es presenta com un interessant personatge a redescobrir.**

► Sí, però, a més, rescatarem de l'oblit a la Marquesa du Châtelet, científica, filòsofa de la primera meitat del segle XVIII, el treball del qual va ser menystingut per la seua condició de dona i el seu escàndol final, que es compta en la novel·la. Una dona de la qual no sabem res, excepte que va ser, durant 17 anys, l'amant de Voltaire, i la col·laboració intel·lectual de la

qual va suposar tot un referent en la cultura de la Il·lustració per la seua aportació a la ciència, la filosofia i la literatura. De la mateixa manera, coneixerem el menys conegut del geni Isaac Newton, la seua infància, adolescència i vida secreta.

► **Pots explicar-nos com va ser el procés de documentació per a la novel·la?**

► Soc una escriptora que es diu de brúixola, intuïtiva. No busque les històries, em ve una idea, una imatge, un article, una notícia... i sorgeix la màgia de la creativitat. Comence a escriure i sobre la marxa vaig investigant. Esta novel·la va sorgir d'una notícia de RNE, en la qual es parlava de Émilie du Châtelet com la científica que va traduir del llatí al francès els 'Principia' de Newton, la seua obra mestra, l'obra que va canviar la nostra concepció del món per sempre.

Quan escrivia 'Las cinco estaciones de Vivaldi', la meua anterior novel·la, em venia a la ment recurrentment el nom de Newton. En aquells dies, sense saber què escriuria, vaig saber en el meu interior que algun dia faria una novel·la entorn de la seua persona. Amb la notícia de Émilie, que em va semblar molt interessant, i tirant del fil de la marquesa, vaig arribar a un Newton que s'allunyava bastant de la imatge del cèlibe científic que el seu primer biògraf William Stuckeley ens va transmetre 25 anys després de la seua mort, més concorde a la racionalitat del moment. Tenia tot el que necessitava!

► **Com s'estructura el llibre i quins gèneres literaris has combinat?**

► El llibre està dividit en dos parts molt diferenciades i un sorprenent epíleg. En la primera part he volgut recrear els anys menys coneguts de Newton: la seua infància i adolescència, anys de soledat i desamor que van influir notablement en la seua personalitat: va ser un adult solitari, reservat, que no suportava la crítica, podia ser molt rancuniós, obsessiu i gelós dels seus treballs.

Emi Zanón. / EPDA

La segona part, que es desenvolupa principalment l'any 1936, a Anglaterra, està dedicada a la investigació del secret xifrat, i en ella descobrirem la vida secreta de Newton, així com de Émilie du Châtelet i Voltaire. A més, descobrirem uns personatges de ficció fascinants, com el V baró Townsend, l'expert en criptografia i computació, doctor Bradley Taylor, i la jove doctora especialista en llengües antigues Barbara Ross, dona intel·ligent, que arrossega una profunda ferida del passat i l'admiració del qual per la marquesa genera un vincle màgic entre elles que transcendeix el temps i l'espai.

Com en les meues anteriors novel·les, 'El secreto cifrado' segueix les tendències actuals de la hibridació de la novel·la històrica amb altres gèneres, com la novel·la d'intriga i la romàntica, a més de la seua aportació científica i filosòfica.

► **Quin ha sigut el major repte al qual t'has enfrontat en escriure esta novel·la?**

► Escric de manera lliure. Arribe tan lluny com desitge arribar. No hi ha res ni ningú que em condicione, excepte els avatars de la vida. Vaig començar a escriure la novel·la a l'abril de 2017, i eixe mateix any, l'1 de novembre, quan estava arribant a la recta final, la vida em va fer enfrontar-me a un dels desafiaments més grans que he hagut de superar, i la novel·la va quedar apartada per molt de temps. Reprendre la seua escriptura va ser el major repte.

► **Creus que esta història té punts d'unió amb la realitat actual?**

► Sí, molts, entre ells i més destacats, els temps viscuts a l'Anglaterra i Europa de 1936, temps de canvis socials i polítics, difícils econòmicament, que van desembocar en la II Guerra Mundial. D'altra banda, els drets de la dona i la igualtat. Émilie du Châtelet va defensar el dret a l'educació de les dones en temps de la Il·lustració. En general, la novel·la amb les seues reflexions filosòfiques es presta a un bon debat.

► **I ja per a finalitzar, pots anticipar-nos algunes activitats de promoció que tingues projectades o futurs projectes?**

► Sí, divendres passat 21, vaig presentar la novel·la a la Biblioteca Municipal d'Iàtova; i el 29 de novembre signaré exemplars en Llibreria Soriano de València. Al desembre, tinc una presentació el dia 4 a la Biblioteca Municipal de Godella. El 3 de gener de 2026, signaré en Llibreria Gaia, al matí. També tindrè diverses entrevistes en mitjans de comunicació (Cadena Ser, València Ciutat Ràdio, València Ràdio...) els enllaços de la qual penjaré en el meu blog i en xarxes socials quan arribe el moment.

Finalment, animar-vos a la seua lectura, doncs, si us apassionen les novel·les amb personatges històrics, romanços intensos i girs inesperats, este llibre promet ser una experiència inoblidable.

'[Ex]centricidad': onze poetes espanyols contra el cànon

Poesia constructivista i la seua reflexió assagística

'Excentricidad', amb selecció, edició i introducció de José Antonio Olmedo, és una antologia sobre la ruptura textual, pràctica lírica que ens diu: «el

llenguatge i la seva gramàtica logicosemàntica són insuficients per expressar l'imaginari, la "doxa" i epistem del poeta contemporani».

Els expoetes convergeixen per la seva divergència. El món que coneixem col·lapsa, es fractura, i en plena crisi de valors augmenten en el panorama líric audaços paracaigudistes del vers.

Expoetes convocats: Ramón Campos, Cleofé Campuzano, César Márquez, Blanca Morel, Eddie (J. Bermúdez), Nuria Ruiz de Viñaspre, David Trashumante, Nieves Salvador, Julio César Galán, Eva Hiernaux i David Acebes. Edita Celya Editorial.

AUTOR:
JOSÉ ANTONIO
OLMEDO

PÀGINES: 292

POESIA I ASSAIG

Portada de l'obra. / EPDA

Un conte que ensenya a brillar sent un mateix

Una història tendra amb il·lustracions que ajuda els xiquets a abraçar el que els fa únics

Leo y las estrellas, de Belén Cantó i publicada per Editorial Sargantana, és una delicada i lluminosa història sobre la cerca d'identitat i l'acceptació personal. A través de les tendres il·lustracions de Cristina Vaello, coneixem a Leo, un gat diferent dels altres, fascinat pel cel i les constel·lacions. Mentre la colònia intenta que encaix en el "normal", Leo descobreix que la seua veritable força està a ser ell mateix. Aquest àlbum il·lustrat, dirigit a xiquets de 4 a 8 anys, combina emoció, bellesa i valors universals, convidant a xicotets i adults a celebrar l'autenticitat i la diversitat.

Portada de l'obra. / EPDA

AUTOR:
BELÉN CANTÓ Y
CRISTINA VAELO

PÀGINES: 44

INFANTIL

Un refugi que oculta veritats incòmodes

Un retrat íntim que narra com les dones aprenen a sostindre's les unes a les altres

Pensión Francia, de Cheche Parra (Grupo Editorial Sargantana, sello NPQ Editores), ens submergeix a la Barcelona vibrant i desigual dels anys 80. Alma Gadir arriba a la ciutat escapant d'un trauma que amenaça amb devorar-la, però la pensió on busca refugi l'espenta a un univers de silencis, por i un assassinat que trastoca la seua vida. Mentre intenta reconstruir-se, descobreix la força d'una xarxa femenina que s'enfronta a l'oblit amb valentia feroç. Intriga íntima, emoció continguda i realisme social s'entrellacen en un relat que bateja amb la transformació d'una època.

Portada de l'obra. / EPDA

AUTOR:
CHECHE PARRA

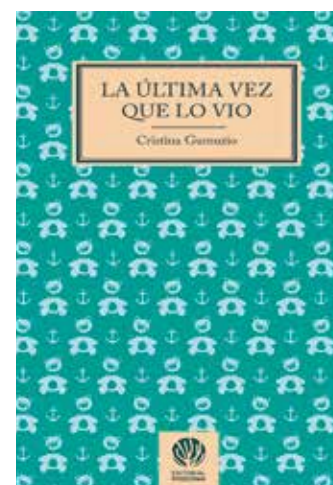
PÀGINES: 240

NOVEL·LA CONTEMPORÀNIA

Un thriller que desvist secrets impossibles d'ocultar

Una mare desesperada, un marit en fugida i un detectiu que sap massa

Un thriller absorbent publicat per Editorial Posidònia que t'atraparà des de la primera pàgina. Quan Adam desapareix en plena tempesta durant unes vacances familiars a Cambrils, la seua esposa Mía inicia una cerca desesperada que destapa un escàndol financer i l'obliga a recórrer a Noah, un antic amor convertit en detectiu privat. Entre Suïssa, Califòrnia i San Francisco, es revelen secrets, identitats ocultes i mentides acuradament construïdes. Amb personatges tan oposats com inoblidables, Gumuzio tix una història de suspens emocional que conduïx a un final tan explosiu com inesperat. Ideal per a amants del misteri.

Portada de l'obra. / EPDA

AUTOR: CRISTINA
GAMUZIO

PÀGINES: 252

NOVEL·LA NEGRA

LA RAMBLETA

DICIEMBRE

YO SOLO QUIERO
IRME A FRANCIA
13_DIC

HANSEL Y GRETEL:
LA BATALLA FINAL
20/21_DIC

LA VERDAD
26/27/28_DIC

Bulevar Sur, esq. calle Pío IX
46017 Valencia
www.larambleta.com

VENTA TELEFÓNICA:
940 011 511
larambleta.com

EL JOYERO QUE CONVIERTE SUEÑOS EN REALIDAD

JUDITH MAS
@ASPIMISSDIVINA

Entrar en la joyería de VICENTE GRACIA es adentrarse en un cuento de Navidad –la época del año más entrañable– y ahora que la tenemos tan cerca cobra un significado muy especial.

Conocer a Vicente Gracia es conocer a lo más parecido a un Rey Mago que hace realidad esas joyas que hemos imaginado. Admirar sus piezas es contemplar los tesoros de un museo: únicas, exclusivas y creadas con la dedicación de sus manos y su equipo. Por eso, el libro que ha preparado, reuniendo sus joyas más icónicas, era algo que tenía pendiente y, como clientas –entre las que me incluyo–, tenemos el privilegio de poseerlo.

Vicente Gracia no es un joyero al uso; es un contador de historias. Tras cuatro años de intenso trabajo, ha visto la luz su libro *Amazing Gracia*, que recoge 65 historias que narran 65 deseos. Cada pieza ha sido diseñada, elegida con esmero y llevada a la perfección para superar las expectativas de sus exigentes clientes, admiradoras y amigas, que es en lo que nos hemos convertido.

Conoce a través de esta entrevista a Vicente Gracia, uno de los mejores artesanos joyeros del mundo, afincado en nuestra ciudad, VALENCIA.

► **Vicente Gracia, uno de los mejores joyeros del mundo y con su oasis particular en Valencia, ¿qué te llevó a preparar un libro que se va a convertir en leyenda?**

► Me alegra que me hagas esta pregunta. Una vez decidida la orientación de la colección y el libro, las piezas se diseñaron según los gustos de los coleccionistas. Conforme iban tomando forma, aparecían también, de manera casi revelada, las poesías místicas que acompañan cada pieza. Eran poemas que surgían en el momento exacto en que debía elegirlos.

► **Después de tantos años en la artesanía y la joyería, ¿cómo elegiste las piezas para el libro? ¿Por qué estas y no otras?**

► Estas piezas forman una colección completa creada con la intención de contar 65 historias personales de manera poética y mística. No se trata de una retrospectiva, sino de un proyecto que busca narrar historias de vida a través de la joyería. En foros internacionales se nos reconoce como Storytellers, contadores de historias, y ese es un título que me encanta. Llevar estas narraciones al mundo de la joyería es, quizás, nuestra principal aportación a este noble arte.

► **¿Cuánto tiempo te llevó escribirlo?**

► La rutina para la elaboración del libro y la posterior exposición en el Museo del Palacio del Marqués de Dos Aguas fue muy laboriosa. Conté con la colaboración de mis hijos, Bernardo y Alejandro, quienes conocían mejor que nadie nuestra historia. El trabajo nos llevó cuatro años. Luego se incorporaron el editor Gonzalo Aguilar, los realizadores Soufiane Al Kadaoui y Carlos de las Heras, el decorador Omar Ortiz y el fotógrafo Fran Obrer.

► **¿Te enfrentaste a algún bloqueo creativo?**

► El proyecto estuvo lleno de bendiciones. Al principio dudé, pues era un trabajo enorme y dependía del apoyo de los coleccionistas. Pero desde el primer momento todo contó con la Gracia: un colibrí entró en mi despa-

Vestido de Francis Montesinos y joyas de Vicente Gracia. / FOTO: EMPAR ROS

cho, dio una vuelta sobre la lámpara y salió por la ventana, lo que interpreté como señal para avanzar. Esa fuerza me permitió entusiasmar a todo el entorno y a los participantes de la colección.

► **¿Tienes una pieza favorita?**

► Estoy muy contento con el conjunto. Cada pieza es un alarde técnico y un homenaje a la joyería antigua: micro mosaicos elaborados por Luigina Rech, restauradora del Vaticano, esmaltes maravillosos... todo refleja nuestra visión apasionada de la orfebrería y constituye un legado de nuestra trayectoria.

► **¿Qué quieres transmitir al lector que abra tu libro?**

► El libro tiene una Gracia especial. Al abrirlo al azar, ofrece respuestas poéticas y místicas a las preguntas que uno se plantea, convirtiéndose en una experiencia poderosa y profunda.

► **¿Alguna joya te resultó difícil de describir o dibujar?**

► La dificultad no estuvo en la técnica, sino en responder al significado profundo que aportaban los coleccionistas. Esa colaboración enriqueció enormemente la propuesta del libro. Otros joyeros han hecho libros, pero ninguno contando con las historias de sus coleccionistas; eso hace este proyecto tan especial.

► **¿Qué te ha costado más, hacer una joya o escribir un libro?**

► La elaboración del libro fue toda una aventura. Participar en otros libros con colegas del mundo nos preparó, pero esta experiencia fue única y enriquecedora. Hubo momentos arduos, pero siempre para mejorar nuestro trabajo. No descartar hacer otro libro en el futuro. Actualmente, estamos explorando la posibilidad de exponer esta colección en la Alhambra de Granada, un lugar que nos inspira profundamente.

BRIDAL 360: ARTESANÍA LOCAL Y UNIVERSO NUPCIAL

THEO GARRIDO
DISEÑADOR

Con un nuevo concepto más interactivo y emocional, la primera edición se celebró en el Jardín del Colegio del Arte Mayor de la Seda, un espacio lleno de simbolismo para acoger este evento que mostró a lo largo de una tarde todas las tendencias y sugerencias para celebrar el día de tu boda.

Primero se pudieron apreciar un photocall, moda masculina, una mesa imperial vestida para un enlace, flores o acuarelas pintadas a mano. Y, después, bajo el mágico sonido de un piano, un desfile que fue desgranando complementos como tocados, gafas de sol, chalés pintados a mano, calzado, joyas, tejidos, ramos de novia y vestidos de invitada y novia.

Y, para finalizar la noche, un catering de cava, trufas y música en vivo.

La primera edición. / EPDA

Para la firma AO CONCEPT ha sido un reto organizar y participar en este proyecto junto a Maset & Ferrer. Una apuesta por la artesanía y el comercio local para potenciar las firmas autóctonas y la economía circular.

Celebrar tu boda de manera sostenible es posible gracias a la visibilidad que ha transmitido BRIDAL 360.

Artesanía, Moda, Arte y emociones en la primera edición de un evento que llega para quedarse.

LOS NUEVOS BOBS VINTAGE

TONO SANMARTÍN
ESTILISTA

El peinado Bob ha sido una de las mayores tendencias capilares en los últimos años. Los cortes bob y lob se están convirtiendo en ondulados con nuevas expresiones de volumen.

Esta frase describe una tendencia actual en peluquería, donde los cortes clásicos bob (a la mandíbula) y lob (long bob, a los hombros o clavícula) se peinan con ondas y textura para darles un aspecto más natural, moderno y con cuerpo. Se busca un estilo con movimiento y volumen, en lugar de un acabado liso y pulido. Pero la nueva tendencia, acorde con el movimiento Vintage, hace que rescatemos los looks ya pasados y los implantemos hacia el futuro.

Al principio, cuando te cortas el pelo, puede resultar complicado saber cómo peinarlo. El corte bob tiene mala fama porque la gente piensa que es un peinado de un solo uso, pero en realidad es súper versátil; solo necesitas las técnicas adecuadas.

Diferentes estilos bobs vintage. / EPDA

Técnicas como el secado con secador utilizando un cepillo redondo para dar ondulación marcada y pulida a la raíz, el uso de sprays o espumas texturizantes. Así como también la creación de rizos suaves y desenfadados con una tenacilla de barril ancho, que son populares para lograr estos acabados voluminosos y ondulados. Incluso los cortes bob y lob rectos, que tradicionalmente son lisos, se están actualizando con ondas o rizos sutiles para añadir una ilusión de volumen y densidad en las puntas.

Por último, otra de las grandes aportaciones a estos looks es la textura de los nuevos rubios nacarados que hacen reflejar y potenciar las nuevas ondulaciones.